

EDUSKUNNAN VASTAUS 156/2006 vp

Hallituksen esitys laiksi työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta (HE 76/2006 vp).

Valiokuntakäsittely

Sosiaali- ja terveysvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (StVM 29/2006 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työeläkevakuutusyhtiöistä 25 päivänä huhtikuuta 1997 annetun lain (354/1997) 1 §:n 1 ja 3 momentti, 2 §, 5 §:n 2 momentti, 6 §:n 1 momentti, 6 a §, 4 luvun otsikko, 9—11 §, 12 §:n 3—5 momentti, 21 §:n otsikko ja 1 momentti, 24 §:n otsikko, 28 §:n 1 momentti, 30 §:n otsikko, 38 §:n otsikko ja 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 3 momentti laissa 1322/2004, 5 §:n 2 momentti laissa 951/2000, 6 §:n 1 momentti laissa 1208/1998, 6 a ja 10 § laissa 419/2003, 9 § osaksi laissa 640/1997 ja 708/2004, 11 § mainitussa laissa 640/1997 ja 12 §:n 3—5 momentti mainitussa laissa 708/2004, sekä *lisätään* lakiin uusi 9 a—9 d § ja 30 §:ään uusi 2 ja 3 momentti seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan suomalaiseen keskinäiseen vakuutusyhtiöön ja vakuutusosakeyhtiöön, jonka toiminta käsittää työntekijän eläkelaisa (395/2006) taikka työntekijän eläkelaisa ja yrittäjien eläkelaisa (468/1969) tarkoitetun lakisääteisen eläkevakuutusliikkeen harjoittamisen (*työeläkevakuutusyhtiö*).

Työeläkevakuutusyhtiöön ei kuitenkaan sovelleta vakuutusyhtiölain 1 luvun 3, 3 a ja

4 a §:ää, 2 luvun 1 a §:n 2 momenttia, 2 §:n 1, 2 ja 5 momenttia, 2 a §:ää, 4 §:n 1 momentin 3 kohtaa ja 5 §:n 1, 2 ja 4 momenttia, 2 a lukua, 3 luvun 1 §:n 1 momenttia, 1 a, 3, 4 ja 7 §:ää, 7 luvun 1 a §:n 2 momenttia, 2, 3, 3 a ja 5 §:ää, 7 §:n 1, 3 ja 4 momenttia, 10 luvun 2 §:n 1—6 momenttia, 3 §:n 2 ja 4—11 momenttia, 3 a, 3 b, 3 d, 4 d ja 7 §:ää, 11 luvun 1 ja 6—14 §:ää, 12 luvun 1 §:n 2 momenttia ja 4 ja 5 §:ää, 13 lukua, 14 luvun 1 §:n 2 momenttia, 4 §:n 2 momenttia, 4 a, 5 b, 6 ja 7 §:ää, 14 a luvun 7 §:n 4 momenttia ja 8 §:ää, 15 luvun 25 §:n 3 momenttia, 26 ja 27 §:ää ja 34 §:n 2 momenttia, 16 luvun 13 §:n 4 momenttia, 16 a luvun 9 §:n 4 moment-

tia sekä 10 ja 13—15 §:ää, 16 b luvun 4 §:n 3 momenttia eikä 18 luvun 9 §:n 2 momenttia.

2 §

Työeläkevakuutusyhtiön toiminnan tarkoitus

Työeläkevakuutusyhtiön tehtävänä on harjoittaa sosiaaliturvaan kuuluvaa lakisääteistä eläkevakuutusliikettä hoitamalla 1 §:n 1 momentissa mainittujen lakien mukaisen lakisääteisen eläketurvan toimeenpanoa ja yhtiölle tätä varten kertyviä varoja vakuutusten käsittämät edut turvaavalla tavalla.

5 §

Omistus vieraalla toimialalla

Työeläkevakuutusyhtiö ei saa yksin eikä yhdessä tytäryhteisöjensä kanssa ilman Vakuutusvalvontaviraston lupaa omistaa yli kymmentä prosenttia osakkeista, jäsenosuuksista tai yhtiöosuuksista eikä yli kymmentä prosenttia kaikkien osakkeiden, jäsenosuuksien tai yhtiöosuuksien tuottamasta äänimäärästä julkisen valvonnan alaisessa luotto- tai rahoituslaitoksessa eikä niissä määräämisvaltaa käyttävässä luottolaitostoiminnasta annetun lain (1607/1993) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetussa omistusyhteisössä rahastoyhtiötä lukuun ottamatta.

6 §

Toimilupa

Työeläkevakuutusyhtiöllä on oltava työntekijän eläkelain taikka työntekijän eläkelain ja yrittäjien eläkelain mukaisen toiminnan harjoittamista varten valtioneuvoston antama toimilupa, joka on voimassa Suomessa. Valtioneuvoston on myönnettävä toimilupa, jos aiotun vakuutusliikkeen tai vakuutusyhtiölain 2 luvun 2 §:n 4 momentissa tarkoitettujen yhtiön osakkaiden ei katsota vaarantavan eläkevakuutustoiminnan tervettä kehitystä, jos vakuutusyhtiön johto täyttää sille tässä laissa ja vakuutusyhtiölain 7 luvussa

asetetut vaatimukset ja jos työeläkevakuutusyhtiön osakepääoma tai takuupääoma ja pohjarahasto yhteensä (*peruspääoma*) on vähintään 5 000 000 euroa.

6 a §

Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiön osakkaat

Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiön osakkaista ovat vakuutuksenottajat ja vakuutetut sekä, jos yhtiöjärjestyksessä niin määrätään, takuusuuksien omistajat.

4 luku

Yhtiön hallinto

9 §

Yhtiökokous

Yhtiökokouksessa päätösvaltaa käyttävät yhtiön osakkaat noudattaen, mitä vakuutusyhtiölain 8 luvussa yhtiökokouksesta säädetään.

Vakuutettujen edustajat yhtiökokoukseen valitaan vakuutuskohtaisesti yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain (725/1978) 5 §:n 2 momentissa säädetyllä tai vastaavalla menettelyllä. Määräykset valintamenettelystä on otettava työeläkevakuutusyhtiön yhtiöjärjestykseen.

Yhtiökokouksessa päätösvaltaan oikeutettu saa käyttää oikeuttaan asiamiehen välityksellä. Tätä oikeutta ei voida yhtiöjärjestyksellä rajoittaa.

9 a §

Hallintoneuvosto

Työeläkevakuutusyhtiöllä on oltava hallintoneuvosto, jonka yhtiökokous valitsee.

Hallintoneuvostossa on oltava sellaisia vakuutuksenottajien ja vakuutettujen edustajia, jotka valitaan keskeisten työnantajia ja palkansaajia edustavien keskusjärjestöjen ehdottamis-

ta henkilöistä. Näitä edustajia on oltava yhtä monta ja heidän yhteismääränsä on oltava vähintään puolet hallintoneuvoston jäsenmäärästä.

Hallintoneuvostolla on oltava puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja, jotka hallintoneuvosto valitsee keskuudestaan ja joista toiseksi on valittava vakuutettujen edustajien ehdottama henkilö. Hallintoneuvoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan voi valita myös yhtiökokous, jos yhtiöjärjestyksessä niin määrätään.

Mitä vakuutusyhtiölain 7 luvun 1 a §:n 3 ja 4 momentissa sekä 4 ja 5 §:ssä sekä osakeyhtiölain (734/1978) 16 luvun 4 §:ssä säädetään hallituksen jäsenestä, varajäsenestä ja puheenjohtajasta, sovelletaan vastaavasti hallintoneuvoston jäseneseen, varajäseneseen ja puheenjohtajaan.

Mitä tässä laissa säädetään hallintoneuvoston jäsenestä, sovelletaan vastaavasti varajäseneseen.

9 b §

Vaalivaliokunta

Ehdotuksen hallintoneuvoston jäsenten palkkioiksi ja hallintoneuvoston nimityksen valmistelee yhtiökokoukselle hallintoneuvoston valitsema vaalivaliokunta, jonka jäsenten tulee olla työeläkevakuutusyhtiön hallintoneuvoston tai hallituksen jäseniä.

Vaalivaliokunnalla on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja, joista toiseksi on valittava vakuutettujen edustajien ehdottama henkilö. Vaalivaliokunnan jäsenistä puolet valitaan vakuutusentottajien ja puolet vakuutettujen hallintoneuvostoedustajien ehdottamista henkilöistä.

Vaalivaliokunta valmistelee hallintoneuvostolle ehdotuksen hallituksen jäsenten palkkioiksi ja hallituksen nimittämisen.

Vaalivaliokunnan kokoonpanosta, valinnasta ja toiminnasta määrätään tarkemmin yhtiöjärjestyksessä.

9 c §

Hallintoneuvoston tehtävät

Hallintoneuvosto vahvistaa työeläkevakuutusyhtiön hallituksen jäsenten palkkiot sekä valitsee hallituksen jäsenet.

Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan vastuulla olevaa yhtiön hallintoa.

Hallintoneuvoston oikeudesta vaatia ylimääräisen yhtiökokouksen koollekutsumista sekä kutsua koolle yhtiökokous noudatetaan, mitä vakuutusyhtiölain 8 luvun 8 §:ssä säädetään.

Hallintoneuvostolle ei voida antaa muita tehtäviä eikä oikeutta edustaa yhtiötä.

9 d §

Hallituksen jäsenet ja puheenjohtaja

Hallituksen jäsenen on oltava hyvämaineinen ja hänellä on oltava hyvä työeläkevakuutustoiminnan tuntemus. Hallituksessa on myös oltava hyvä sijoitustoiminnan asiantuntemus.

Hallituksessa on oltava sellaisia vakuutusentottajien ja vakuutettujen edustajia, jotka valitaan keskeisten työnantajia ja palkansaajia edustavien keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä. Näitä edustajia on oltava yhtä monta ja heidän yhteismääränsä on oltava vähintään puolet hallituksen jäsenmäärästä.

Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan, joista toisen tulee olla vakuutettujen edustajien ehdottama henkilö. Hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan voi nimittää myös hallintoneuvosto, jos yhtiöjärjestyksessä niin määrätään. Jos puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajaa valittaessa äänet menevät tasan, puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja valitaan arvalla.

Mitä tässä laissa säädetään hallituksen jäsenestä, sovelletaan vastaavasti varajäseneseen.

10 §

Hallituksen toiminnasta

Hallituksen päättäessä tai tehdessä ehdotusta yhtiön osakepääoman tai takuupääoman korottamisesta tai alentamisesta, sulautumisesta, vakuutuskannan luovuttamisesta tai vastaanottamisesta, takuupääomasta, voitonjaosta tai työeläkevakuutusyhtiön sijoitussuunnitelmasta hallituksen päätökseksi tulee se mielipide, jota vähintään kaksi kolmasosaa hallituksen läsnä olevista jäsenistä on kannattanut.

Hallituksen jäsenelle on varattava tilaisuus olla läsnä ja käyttää puheoikeutta yhtiökokouksessa.

Hallitus valitsee valmisteluvaliokunnat ainakin käsittelemiään nimitys-, palkkio- ja tarkastusasioita varten.

11 §

Toimitusjohtaja

Työeläkevakuutusyhtiöllä on toimitusjohtaja, jonka hallitus nimittää. Jos yhtiöllä on toimitusjohtajan sijainen, häneen sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään toimitusjohtajasta.

Toimitusjohtajan on oltava hyvämaineinen, ja hänellä on oltava hyvä työeläkevakuutustoiminnan, sijoitustoiminnan ja liikkeenjohdon tuntemus.

Toimitusjohtaja ei saa olla yhtiönsä hallintoneuvoston tai hallituksen jäsen.

12 §

Johdon erityiset kelpoisuusvaatimukset

Hallintoneuvoston ja hallituksen puheenjohtajan sekä kahden kolmasosan muista jäsenistä on oltava henkilöitä, jotka eivät ole saman tai toisen vakuutusyhtiön tai vakuutusomistusyhteisön taikka luotto- tai rahoituslaitoksen tai luotto- tai rahoituslaitoksessa määräämisvaltaa käyttävän luottolaitostoiminnasta annetun lain 4 §:ssä tarkoitetun omistusyhteisön tai rahastoyhtiön taikka niiden kanssa samaan konserniin

tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettuun ryhmittymään kuuluvan yhteisön palveluksessa, toimitusjohtajana tai niiden hallintoneuvoston tai hallituksen jäseniä.

Hallintoneuvoston tai hallituksen jäsen taikka toimitusjohtaja ei saa olla toisen työeläkevakuutusyhtiön hallintoneuvoston tai hallituksen jäsen.

Toimitusjohtajaan sovelletaan 3 momentissa säädettyä kelpoisuusvaatimusta hallintoneuvoston tai hallituksen jäsenyysskieltoa lukuun ottamatta. Toimitusjohtaja ei saa toimia 3 momentissa tarkoitetun yhteisön tilintarkastajana.

21 §

Työeläkevakuutusyhtiön varat

Sen estämättä, mitä vakuutusyhtiölaissa ja osakeyhtiölaissa säädetään, yhtiön selvitystilan, purkamisen, vakuutuskannan luovuttamisen tai muun varojen jakamista koskevan järjestelyn yhteydessä työeläkevakuutusyhtiön velat ylittävistä varoista kuuluu osakkeenomistajille tai takuusuuksien omistajille osakkeita ja takuuosuuksia vastaava osuus yhtiön omaan pääomaan tehdyistä sijoituksista ja niille lasketusta kohtuullisesta tuotosta. Muu osa velat ylittävistä varoista arvonorotusrahasto mukaan lukien kuuluu vakuutuksenottajille osana vakuutuskantaa, johon kuuluvat varat on käytettävä vakuutettujen eläketurvan toteuttamiseen. Tämän pykälän sisällöstä on otettava määräykset yhtiöjärjestykseen.

24 §

Varojen käyttö

28 §

Sijoitussuunnitelma

Työeläkevakuutusyhtiön hallituksen on laadittava yhtiölle sen varojen sijoittamista koske-

va suunnitelma (*sijoitussuunnitelma*), jossa on erityisesti otettava huomioon yhtiön harjoittaman vakuutusliikkeen luonne lakisääteisen sosiaaliturvan osana ja 19 §:ssä asetetut vaatimukset yhtiön toiminnalle. Sijoitussuunnitelmaan on liitettävä yhtiön vakuutusmatemaatikon lausunto siitä, täyttääkö yhtiön sijoitussuunnitelma vastuuvelan luonteeseen asettamat vaatimukset yhtiön sijoitustoiminnalle.

30 §

Tiedot työeläkevakuutusyhtiön taloudesta

Yhtiön tiedot markkinoinnissa, asiakashankinnassa ja muussa liiketoiminnassa on eroteltava muiden vakuutusyhtiöiden ja yhteisöjen taloudellista tilaa ja markkinaosuutta koskevista tiedoista niin, että syntyy oikea ja riittävä kuva työeläkevakuutusyhtiön oman liiketoiminnan tuloksista ja yhtiön osuudesta työeläkevakuutus-toiminnassa.

Yhtiön on Vakuutusvalvontaviraston määräämällä tavalla ilmoitettava virastolle huomattavat tai poikkeukselliset liiketoimet, jotka se on tehnyt hankkiakseen asiakkaita tai muuten markkinoidakseen taikka jotka se on tehnyt asiakkaidensa kanssa. Sen estämättä, mitä asiakirjojen salassa pitämisestä säädetään, jokaisella on oikeus saada tieto tässä momentissa tarkoitettusta ilmoituksesta ja sen sisällöstä.

38 §

Siirtymäsäännökset ja poikkeusluvut

Vakuutusvalvontavirasto voi työeläkevakuutusyhtiön hakemuksesta painavasta syystä yh-

tiön pienen koon ja vähäisen markkinaosuuden takia myöntää poikkeuksia 10 §:n 3 momentin säännöksestä ja omaa sijoitushenkilöstöä koskevasta 27 §:n 1 momentin säännöksestä ja pykälän 3 momentin säännöksestä, jos se voi tapahtua 2 §:ssä säädettyä yhtiön toiminnan tarkoitusta loukkaamatta ja työeläkevakuutustoiminnan tervettä kehitystä vaarantamatta. Vakuutusvalvontavirasto voi asettaa poikkeuslupan myöntämiselle erityisiä ehtoja.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Työeläkevakuutusyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenillä on oltava tässä laissa säädetty kelpoisuus kahden vuoden ja toimitusjohtajalla vuoden kuluttua lain voimaantulosta.

Työeläkevakuutusyhtiön 9 b §:ssä tarkoitettu vaalivaliokunta ja 10 §:ssä tarkoitettut hallituksen valmisteluvaliokunnat on nimitettävä vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Työeläkevakuutusyhtiön omistukset vieraalla toimialalla on järjestettävä 5 §:n 2 momentin mukaisiksi vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Työeläkevakuutusyhtiön yhtiöjärjestyksen muutos tämän lain mukaiseksi on ilmoitettava rekisteröitäväksi vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta. Tämän lain säännöksiä oikeudesta käyttää yhtiökokouksessa päätösvaltaa asiamiehen välityksellä ja säännöksiä hallintoneuvoston tehtävistä sovelletaan niiden vastaisen yhtiöjärjestyksen määräysten sijasta heti lain tultua voimaan.

Ne poikkeukset, jotka on myönnetty ennen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 38 §:n 2 momentin nojalla, jäävät voimaan tämän lain tullessa voimaan.

Helsingissä 17 päivänä marraskuuta 2006